

ZARZĄDZENIE

MINISTRA ŚRODOWISKA ¹⁾

z dnia 13 stycznia 2015 r.

w sprawie zadań ochronnych dla Drawieńskiego Parku Narodowego

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 oraz art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się zadania ochronne dla Drawieńskiego Parku Narodowego, zwanego dalej „Parkiem”, na lata 2015–2016.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz wskazanie sposobów eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, stanowiące załącznik nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, stanowiący załącznik nr 2 do zarządzenia;
- 3) opis sposobów czynnej ochrony gatunków roślin i zwierząt, stanowiący załącznik nr 3 do zarządzenia;
- 4) wskazanie obszarów objętych ochroną ścisłą, czynną i krajobrazową, stanowiące załącznik nr 4 do zarządzenia;
- 5) ustalenie miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych i amatorskiego połowu ryb oraz maksymalnej liczby osób mogących przebywać jednocześnie w tych miejscach, stanowiące załącznik nr 5 do zarządzenia.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 września 2014 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. poz. 1267).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 628, 842, z 2014 r. poz. 805, 850, 926, 1002, 1101 i 1863.

MINISTER ŚRODOWISKA

Załączniki do zarządzenia
Ministra Środowiska
z dnia 13 stycznia (poz. 8)

Załącznik nr 1

IDENTYFIKACJA I OCENA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ WSKAZANIE SPOSOBÓW ELIMINACJI LUB OGRANICZANIA TYCH ZAGROŻEŃ I ICH SKUTKÓW

I. Zagrożenia wewnętrzne istniejące¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Zarastanie lądowych ekosystemów nieleśnych drzewami i krzewami oraz niepożądanymi gatunkami roślin zielnych, powodujące obniżenie różnorodności biologicznej	1. Systematyczne usuwanie roślin drzewiastych. 2. Wykaszanie roślinności zielnej. 3. Pielęgnacja i poprawa warunków siedliskowych gatunków cennych florystycznie
2	Zachwianie stanu równowagi populacji zwierząt	1. Tworzenie stref ostoi. 2. Wykonywanie ekspertyz dotyczących stanu zachowania poszczególnych gatunków. 3. Wdrażanie programów ochrony gatunków. 4. Prowadzenie monitoringu wybranych gatunków
3	Proces eutrofizacji ekosystemów wodnych prowadzący do niekorzystnych zmian jakościowych i ilościowych w populacjach poszczególnych gatunków ryb	1. Monitoring stanu czystości wód. 2. Tworzenie programów ochrony i wspomagania gatunków. 3. Połowy regulacyjne, kontrolne i pozyskanie tarlaków. 4. Zarybienia oraz regulacja zasad amatorskiego połowu ryb
4	Zanikanie śladów po obiektach dawnej kultury materialnej i niematerialnej	1. Ekspozowanie śladów dawnej kultury materialnej (dawne cmentarze, osady, obiekty hydrotechniczne), oznakowanie ich w terenie za pomocą tablic. 2. Odtwarzanie elementów kultury niematerialnej (dawne nazwy, legendy, tradycja związana z dawnymi zawodami) w publikacjach i podczas zajęć edukacyjnych. 3. Odtwarzanie różnorodności biologicznej na obszarach dawnych osad leśnych przez tworzenie kolekcji starych drzew owocowych i roślin przydomowych, roślin z parku podworskiego oraz drzew i krzewów Puszczy Drawskiej. 4. Pielęgnacja starych, zabytkowych drzew
5	Nadmierne uszkodzanie	1. Zabezpieczanie drzewek przez:

	odnowień naturalnych oraz upraw leśnych i młodników powodowane przez zwierzęta kopytne – jelenia (<i>Cervus elaphus</i>), sarnę (<i>Capreolus capreolus</i>) i dzika (<i>Sus scrofa</i>)	1) smarowanie środkami zapachowo-smakowymi (repelentami), 2) grodzenie powierzchni, 3) pakułowanie drzewek. 2. Regulacja liczebności populacji zwierząt kopytnych w oparciu o dane z inwentaryzacji liczebności populacji oraz analizę uwarunkowań ekologicznych
6	1. Zagrożenie dla gatunków i siedlisk z uwagi na hałas powodowany przez turystów. 2. Zaśmiecanie rzeki Drawy wraz z terenem przyległym	1. Ograniczenie ruchu turystycznego na rzece Drawie w okresie letnim wraz z podejmowaniem działań edukacyjnych społeczeństwa. 2. Regulacja ruchu turystycznego. 3. Sprzątanie terenu
7	Wydeptywanie pokrywy glebowej wraz z szatą roślinną, uszkodzenie brzegów rzek i jezior przez pieszych	1. Wykonanie zabezpieczeń technicznych, polegających na naprawie kładek zabezpieczających przed wydeptywaniem, naprawie poręczy, schodków oraz pomostów wędkarskich. 2. Oznakowanie i utrzymanie szlaków turystycznych, miejsc postoju i biwakowania, przystani wodnych i miejsc rekreacyjnych zgodnie z obowiązującymi regulacjami - przekazywanie informacji o treści edukacyjnej. 3. Budowa urządzeń zabezpieczających
8	1. Zniekształcenie ekosystemów leśnych z drzewostanami pochodzącymi z dawnych nasadzeń, w tym na gruntach porolnych. 2. Degeneracja siedlisk przez drzewostany iglaste nasadzone na siedlisku lasów liściastych	Przebudowa drzewostanów przez: 1) sadzenie gatunków zgodnych z siedliskiem, 2) regulacje struktury przestrzennej i gatunkowej drzewostanów
9	Niska liczebność niektórych gatunków ptaków	1. Wyznaczanie stref ochronnych. 2. Wywieszanie skrzynek lęgowych. 3. Ochrona i pozostawianie drzew z dziuplami i martwych
10	Niewłaściwy skład gatunkowy ryb w wodach Parku	Regulacja składu gatunkowego i struktury wiekowej populacji ryb przez: 1) odłowy regulacyjne, 2) zarybienia, 3) ochronę tarlisk i zimowisk
11	1. Zły stan populacji ryb łososiowatych. 2. Niewykorzystanie potencjalnych możliwości biotopu i tarlisk przez ryby łososiowate	1. Zarybienie, ochrona tarlisk, zimowisk, pozyskanie tarlaków. 2. Ograniczenia w udostępnieniu obszaru Parku do amatorskiego połowu ryb
12	Negatywny wpływ gatunków obcych i inwazyjnych na rodzime, dzikie populacje zwierząt i roślin	Monitoring i eliminacja obcych gatunków zwierząt i roślin
13	Zagrożenia ekosystemów w sąsiedztwie powalonych drzew na rzece Drawie w wyniku: 1) nadmiernej lokalnej	1. Częściowe udrażnianie niektórych przeszkód w korycie rzeki (w głównych miejscach koncentracji ruchu turystycznego i przenoszenia kajaków wzdłuż brzegu rzeki) przy jednoczesnym zachowaniu

	koncentracji kajakowego ruchu turystycznego, 2) wzmożonego generowania uszkodzeń szaty roślinnej, 3) degradacji powierzchni gleb	maksymalnej szerokość udroźnienia nieprzekraczającej 2 m. 2. Konstruowanie naziemnych, przenośnych zabezpieczeń technicznych (kładek, pomostów, itp.) eliminujących nadmierne uszkodzenia szaty roślinnej i gleb
14	Obecność napowietrznych linii energetycznych stanowiących zagrożenie dla awifauny Parku	Działanie na rzecz sukcesywnego zastępowania napowietrznych linii energetycznych kablem podziemnym

II. Zagrożenia wewnętrzne potencjalne¹⁾

Lp.	Identyfikacja zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Zagrożenie pożarami	1. Tworzenie pasów przeciwpożarowych. 2. Usuwanie martwych roślin z pasów przeciwpożarowych. 3. Utrzymanie sprawności punktów czerpania wody. 4. Zapewnienie przejezdności dróg pożarowych. 5. Zabezpieczenie miejsc wyznaczonych na ogniska
2	Oslabianie i obumieranie drzew, na skutek intensywnego żeru owadów	1. Wykładanie pułapek feromonowych na owady. 2. Kontrola liczebności, ocena stopnia zagrożenia, prognoza przebiegu zjawiska gradacji i ocena ewentualnej skali jej wpływu na ekosystem leśny. 3. Zwalczanie masowego pojawiania się owadów w przypadku potwierdzenia konieczności podejmowania działań technicznych. 4. Usuwanie drzew zasiedlonych przez owady w przypadku ryzyka gradacji przekraczającej naturalny opór środowiska z pozostawieniem w ekosystemie drzew martwych (posuszu jałowego)
3	Zagrożenie zwierząt w okresie zimowym	Dokarmianie w okresie śnieżnej i mroźnej zimy

III. Zagrożenia zewnętrzne istniejące¹⁾

Lp.	Identyfikacja zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Dopływ zanieczyszczeń antropogenicznych i geogenicznych do Parku przez przepływające przez Park rzeki i inne cieki zlewni	Współdziałanie administracji Parku z organami administracji lokalnej i samorządami gmin w celu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych zlewni Parku
2	Wzrastający ruch turystyczny na rzece Drawie	1. Zmiana organizacji spływów kajakowych na rzece Drawie – ekonomiczne, czasowe i ilościowe ograniczanie ruchu turystycznego. 2. Zorganizowanie Centrum Proekologicznego Zarządzania Ruchem Turystycznym
3	Niedrożna przepławka na Elektrowni Wodnej Kamienna na Drawie	Podjęcie działań zmierzających do polepszenia funkcjonowania przepławki
4	Zanikanie śladów po obiektach dawnej kultury	1. Współpraca z samorządami lokalnymi i nadleśnictwami w zakresie ochrony dziedzictwa

		kulturowego regionu. 2. Działalność edukacyjna
5	1. Rozbieżność pomiędzy działaniami w zakresie udostępniania obszaru Parku a przyjętymi celami ochrony przyrody. 2. Brak akceptacji dla zakazów obowiązujących na obszarze Parku. 3. Niedostateczna wiedza o walorach przyrodniczych i kulturowych Parku oraz prowadzonych działaniach ochronnych	1. Udostępnianie informacji na temat wartości przyrodniczo-kulturowych Parku i regionu oraz potrzeb jego ochrony. 2. Prowadzenie bezpośredniej działalności edukacyjnej i wydawniczej. 3. Montaż edukacyjnych tablic informacyjnych. 4. Współpraca z podmiotami zainteresowanymi ochroną przyrody
6	Postępujące zanikanie regionalnych cech zabudowy	Propagowanie zapisów uwzględniających przeciwdziałania zanikaniu regionalnych cech zabudowy i kultury materialnej w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin

IV. Zagrożenia zewnętrzne potencjalne¹⁾

Lp.	Identyfikacja zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	1. Eutrofizacja pochodzenia antropogenicznego wód rzeki Drawy. 2. Skazanie gleb na skutek nawożenia gnojowicą pól położonych w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Drawy przez Fermę Tuczu Trzody Chlewnej w Chomętowie	1. Monitoring jakości gleb i wód. 2. Starania administracyjne zmierzające do ograniczenia negatywnego wpływu funkcjonowania fermy na ekosystemy Parku
2	Negatywny wpływ gatunków obcych na rodzime, dzikie populacje zwierząt i roślin	Monitoring i eliminacja obcych gatunków roślin i zwierząt

¹⁾ Zagrożenia uszeregowano od najistotniejszego.

Załącznik nr 2

OPIS SPOSOBÓW OCHRONY CZYNNEJ EKOSYSTEMÓW, Z PODANIEM RODZAJU, ROZMIARU I LOKALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ

I. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach ochrony ścisłej

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Pielęgnacja pasów przeciwpożarowych z pozostawieniem powierzchni gruntu oczyszczonego do warstwy mineralnej – zabieg wykonywany dwukrotnie w ciągu roku	2 km	Oddział - 143 j
2	1. Utrzymanie punktów czerpania wody dla celów przeciwpożarowych. 2. Naprawa i konserwacja pomostów na punktach czerpania wody. 3. Odnawianie oznakowań dojazdów pożarowych. 4. Utrzymanie przejezdności placów manewrowych, mijanek i dróg pożarowych do punktów czerpania wody	6 punktów	Obwody ochronne - Pustelnia, Knieja, Ostrowiec, Kamienna
3	Demontaż starych ogrodzeń z siatki	Według potrzeb	Oddziały – 71b, 72i, 74d
4	Kontrolne poszukiwanie owadów w ściółce na powierzchniach próbnych w obrębie stałych partii kontrolnych	8 kontroli na 4 partiach	Obwody ochronne – Pustelnia, Knieja
5	1. Ocena stanu ochrony siedlisk. 2. Monitorowanie stanu siedlisk oraz występowania i liczebności gatunków roślin, zwierząt i grzybów	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej

B. W ekosystemach nieleśnych lądowych

Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja
1. Ocena stanu ochrony siedlisk. 2. Monitorowanie stanu siedlisk oraz występowania i liczebności gatunków roślin, zwierząt i grzybów	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej

C. W ekosystemach wodnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja
1	Pozyskanie ichtiofauny, bezkręgowców wodnych oraz roślin (w tym gatunków chronionych) do kolekcji „Wody DPN”	Według potrzeb	Obwód Ochronny Szuwary
2	1. Ocena stanu ochrony siedlisk. 2. Monitorowanie stanu siedlisk oraz występowania i liczebności gatunków roślin, zwierząt i grzybów	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej

D. Inne, według specyfiki Parku

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Naprawa infrastruktury technicznej dróg	Według potrzeb	Drogi lokalne i oddziałowe w obwodach ochronnych – Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna
2	1. Utrzymanie ścieżek dydaktycznych i szlaków turystycznych – naprawa, konserwacja i budowa infrastruktury. 2. Wykaszenie roślinności. 3. Utrzymanie drożności ścieżek dydaktycznych i szlaków turystycznych przez usuwanie drzew lub ich części, z pozostawieniem drewna w ekosystemie	Według potrzeb	Odcinki ścieżek dydaktycznych i szlaków turystycznych w obszarze ochrony ścisłej
3	Utrzymanie miejsca odbioru kajaków przez: 1) naprawę, konserwację i budowę infrastruktury technicznej, 2) wykaszanie roślinności, 3) usuwanie drzew lub ich części z pozostawieniem drewna w ekosystemie	Według potrzeb	Oddział 369j
4	Utrzymanie miejsca postoju pojazdów przez: 1) naprawę, konserwację i budowę infrastruktury technicznej,	Według potrzeb	Oddział 84a

	2) wykaszanie roślinności, 3) usuwanie drzew lub ich części z pozostawieniem drewna w ekosystemie		
5	Utrzymanie limnigrafów oraz łąk wodowskazowych w celu wykonywania pomiarów poziomu wód powierzchniowych	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
6	Odtworzenie obelisku upamiętniającego ofiary I wojny światowej	1 obiekt	Oddział 122c
7	Pozyskanie zrazów drzew owocowych do szczepienia i do zabiegów <i>in vitro</i>	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
8	Utrzymanie i obsługa rejestratorów ruchu na szlakach turystycznych	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej

II. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach ochrony czynnej

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	1. Ocena stanu ochrony siedlisk. 2. Monitorowanie stanu siedlisk oraz występowania i liczebności gatunków roślin, zwierząt i grzybów	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
2	1. Monitoring czynników biotycznych występujących w ekosystemach leśnych. 2. Wykładanie pułapek zapachowych (feromonowych) na brudnicę mniszkę (<i>Lymantria monacha</i>)	50 sztuk	Drzewostany sosnowe w obwodach ochronnych - Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna
3	Kontrola rozwoju owadów w celu określenia skali potencjalnych zagrożeń dla drzewostanów	Według potrzeb	Obwody ochronne - Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna
4	Kontrolne poszukiwanie owadów w ściółce na powierzchniach próbnych w obrębie stałych partii kontrolnych	174 kontrole na 87 partiach	
5	Ewentualne ograniczanie rozwoju owadów, które mogą potencjalnie powodować grupowe i powierzchniowe wydzielanie się posuszu przez wycinanie zasiedlonych drzew – po wykonaniu niezbędnej w tym względzie analizy uwarunkowań ekologicznych i ocenie intensywności zjawiska gradacji. Zabieg może dotyczyć następujących gatunków owadów:	Według potrzeb	

	1) cetyniec większy (<i>Tomicus piniperda</i>), 2) cetyniec mniejszy (<i>T. minor</i>), 3) kornik sześćożębny (<i>Ips sexdentatus</i>), 4) kornik ostrożębny (<i>I. acuminatus</i>), 5) smolik drągwinowiec (<i>Pissodes piniphilus</i>), 6) smolik sosnowiec (<i>P. pini</i>), 7) rytownik dwuzębny (<i>Pityogenes bidentatus</i>), 8) przyplaszczek granatek (<i>Phaenops cyanea</i>)		
6	Budowa nowych ogrodzeń z siatki w ekosystemach przeznaczonych do przebudowy w celu ochrony młodego pokolenia lasu przed zniszczeniem przez zwierzęta kopytne – jelenia (<i>Cervus elaphus</i>), sarnę (<i>Capreolus capreolus</i>) i dzika (<i>Sus scrofa</i>)	Do 125 m	Oddział 128c
7	Naprawa istniejących ogrodzeń z siatki w celu ochrony młodego pokolenia lasu przed zniszczeniem przez zwierzęta kopytne – jelenia (<i>Cervus elaphus</i>), sarnę (<i>Capreolus capreolus</i>) i dzika (<i>Sus scrofa</i>)	Według potrzeb	Obwody ochronne - Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna
8	Demontaż starych ogrodzeń z siatki	Według potrzeb	Oddziały - 16m, 22a, 25g, 34d, 47j, 51c, h, 52f, 66h, 69o, 82a, 83i, 89b, 91a, f, 96a, 97b, 98b, 99h, 103f, 104c, 120g, 128c, 131h, 133a, 135b, 192f, 207h, 219n, 234h, 244c, 260d, 269c, 270a, 271d, 292f, 309f, 310p, 318n
9	Ochrona upraw leśnych przez pakowanie drzewek w celu ochrony przed zgryzaniem przez jeleniowate (<i>Cervidae</i>) – jelenia (<i>Cervus elaphus</i>) i sarnę (<i>Capreolus capreolus</i>)	Do 6,10 ha	Oddział 66b
10	Zabezpieczanie upraw leśnych środkami zapachowymi (repelentami) przed jeleniowatymi	Do 158,10 ha	Oddziały - 129i, 131a, 134b, 155b, 157c, d, 168a, 169a, d, 177g, 179b, c, g, 201b, 202f, 203d, 289a, b, j, 310j, 311f
11	Regulacja liczebności (redukcja) populacji zwierząt kopytnych – jelenia (<i>Cervus elaphus</i>), sarnę (<i>Capreolus capreolus</i>) i dzika (<i>Sus scrofa</i>), ze względu na szkody powodowane w ekosystemach leśnych, zgodnie z ustawą z dnia 13	Zakładany poziom regulacji w odniesieniu do poszczególnych gatunków zwierząt kopytnych: 1) jeleni	Obwody ochronne - Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna (w miejscach koncentracji szkód)

	października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2013 r. poz. 1226, z późn. zm.)	(<i>Cereus elaphus</i>) (łanie i cielęta) o 96 sztuk, 2) sarna (<i>Capreolus capreolus</i>) (kozy i kozłeta) o 24 sztuki, 3) dzik (<i>Sus scrofa</i>) (warchlaki, przelatki, wycinki, odyńce, lochy) o 108 sztuk	
12	Ewentualne likwidowanie skutków nagłych zjawisk atmosferycznych (w szczególności usuwanie wiatrołomów, wywrotów, śniegołomów) w przypadku zdarzeń o charakterze klęskowym (wielkopowierzchniowym) wraz z pozostawieniem części biomasy drzew do naturalnego rozkładu	Według potrzeb	Obwody ochronne - Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna
13	Pielęgnowanie upraw leśnych, przez usuwanie drzew chorych i uszkodzonych, regulację zagęszczenia i składu gatunkowego (zabieg o charakterze czyszczeń wczesnych)	0,50 ha	Oddziały – 107a, b
14	Pielęgnowanie młodników przez usuwanie drzew chorych, uszkodzonych, regulację zagęszczenia (zabieg o charakterze czyszczeń późnych)	19,76 ha	Oddziały – 16h, 42a, 44d, 47i, j, 118d, 131h, 202c, 266m, 267c, g, 303d, 304b, 309f
15	Regulacja składu gatunkowego, zagęszczenia drzew oraz stabilizacja drzewostanu przez wykonanie cięć pielęgnacyjnych z pozostawieniem w drzewostanie drzew obumarłych zwiększających zasoby martwego drewna w ekosystemie (zabieg o charakterze trzebieży w młodszych klasach wieku)	95,77 ha	Oddziały – 5j, 12a, 18c, f, r, 24m, 52a, 91a, 118d, 120d, 209a, 224g, 261a, g, 263c, l, 289d, h, k, 298f, g, 299g, 307h, i, 310p, 321b, c, 381b, 389a, b
16	Regulacja składu gatunkowego oraz zagęszczenia drzew w drzewostanach przez wykonanie cięć pielęgnacyjnych z pozostawieniem w drzewostanie drzew obumarłych, drzew z dziuplami i zamierających zwiększających zasoby martwego drewna w ekosystemie oraz drzew dogodnych do potencjalnego powstawania dziupli (zabieg o charakterze trzebieży w starszych	344,70 ha	Oddziały – 4b, m, n, o, p, 5h, i, 8a, g, 10a, b, d, g, 13f, i, 18d, y, 24c, j, 45c, 46a, c, 51h, 52f, 99h, 160b, 183f, 193a, 200f, 201i, 211a, b, 223j, 224b, d, 229b, 239a, b, 240a, b, c, 249d, 261f, h, 262h, 263b, k, 284c, d, 285a, b, 286h, g, 289a, b, j, 298d, 307j, 333l, m, 334l, 348f, 373a, c, 374f, 379c, 388c,

	klasach wieku)		389f, 1
17	Uzupełnianie gatunkami liściastymi w podsadzeniach i odnowieniach - poprawki	Według potrzeb	Obwody ochronne – Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna
18	Pielęgnacja upraw przez wykaszanie roślinności zielnej i krzewów	Do 21,25 ha	Oddziały – 51d, 72b, c, 91c, 97d, f, 98b, 99f, 124f, 128c, 227c, 324d, 325a
19	Motyczenie pokrywy glebowej wokół sadzonek	Do 5 tysięcy sztuk	Oddziały - 124f, 128c
20	Uproduktywnienie gruntów po byłej szkółce leśnej przez rozrzucenie kompostu wytworzonego z biomasy zgromadzonej w trakcie wykaszania ekosystemów nieleśnych Parku	Według potrzeb	Oddziały - 124f, 128c
21	1. Oczyszczanie pasów przeciwpożarowych z martwych drzew, leżących gałęzi i nieokrzyszanych ściętych lub powalonych drzew oraz obcinanie i usuwanie gałęzi drzew i krzewów wyrastających na obszar pasów. 2. Pielęgnacja pasów przeciwpożarowych (wzdłuż dróg publicznych) z pozostawieniem powierzchni gruntu oczyszczonego do warstwy mineralnej – zabieg wykonywany dwukrotnie w ciągu roku	Do 32,31 ha Do 93,64 km	Obwody ochronne - Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna
22	1. Utrzymanie punktów czerpania wody dla celów przeciwpożarowych. 2. Naprawa i konserwacja pomostów na punktach czerpania wody. 3. Odnawianie oznakowań dojazdów pożarowych. 4. Utrzymanie przejezdności placów manewrowych, mijanek i dróg pożarowych do punktów czerpania wody	8 punktów	Obwody ochronne - Sitno, Pustelnia, Dębina, Ostrowiec, Kamienna

B. W ekosystemach nieleśnych lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	1. Ręczne lub mechaniczne wykaszanie roślinności, wycinanie pojedynczych drzew i krzewów wraz z uprzątnięciem pokosu, wiosenne zabiegi pielęgnacyjne. 2. Określenie sposobu wykonania zabiegów w oparciu o ekspertyzy uwzględniające uwarunkowania przyrodnicze	Do 292,29 ha	Oddziały – 12d, 1, 13b,c, 19a, b, 20a, 21b, 31i, 40i, 49f,k, 51f, 52d, 53h, 56b,c, 78c, 99j, 103g, h, 110c, 127a, 137Af, 141Aa, b, 142Aa, c, 143i, 144b, 145b, 200g, 213k, 219k, 226h, 228k, 230f, 232d, 312k, p, 318d,f,g,l, 353f, 360d, 369f, 385n, 386k,

			392b, 393o,p, 394c, f, h, k, 397g, 398l, n, 401c, 402m, n, 403b, c, k, 404c, d, g, l, m
2	Regulacja liczebności (redukcja) populacji zwierząt kopytnych – jelenia (<i>Cervus elaphus</i>), sarny (<i>Capreolus capreolus</i>) i dzika (<i>Sus scrofa</i>), ze względu na szkody powodowane w ekosystemach leśnych, zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie	Zakładany poziom regulacji w odniesieniu do poszczególnych gatunków zwierząt kopytnych: 1) jeleni (<i>Cervus elaphus</i>) (łanie i cielęta) o 64 sztuki, 2) sarna (<i>Capreolus capreolus</i>) (kozy i kozłeta) o 16 sztuk, 3) dzik (<i>Sus scrofa</i>) (warchlaki, przelatki, wycinki, odyńce, lochy) o 72 sztuki	Obwody ochronne - Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna (w miejscach koncentracji szkód)
3	Uprawa roli, łąk i pastwisk na podstawie umów zawartych z dzierżawcami	275,92 ha	Oddziały - 110Ao, p, r, t, w, 112b, 114a, c 118c, 120a, b, c, 121a, k, p, o, 125c, f, g, h, i, 126b, 142a, 148d, 149r, 154h, 163b, c, d, f, 219j
4	1. Ocena stanu ochrony siedlisk. 2. Monitorowanie stanu siedlisk oraz występowania i liczebności gatunków roślin, zwierząt i grzybów	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

C. W ekosystemach wodnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Zarybienie smoltami łososia (<i>Salmo salar</i>)	Ilość sztuk według zaleceń Zespołu do Spraw Zarybiania (organu opiniodawczo-doradczego Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi)	Rzeka Drawa
2	Zarybienie narybkiem łososia (<i>Salmo salar</i>)		Rzeka Płociczna
3	Zarybienie narybkiem pstrąga potokowego (<i>Salmo trutta m. fario</i>)	130 000 sztuk	Rzeki Drawa i Płociczna
4	Zarybienie narybkiem certy (<i>Vimba vimba</i>) (forma stacjonarna)	40 000 sztuk	Jeziro Ostrowieckie
5	Pozyskanie tarlaków certy (<i>Vimba vimba</i>) lub materiału rozrodczego od nich (ikra i mlecz)	Do 30 sztuk	Jeziro Ostrowieckie
6	Pozyskanie tarlaków/selektów pstrąga potokowego (<i>Salmo trutta m. fario</i>) w celu uzupełnienia stada	Do 50 sztuk	Rzeki Drawa i Płociczna

	tarłowego		
7	Pozyskanie tarlaków/selektów brzany (<i>Barbus barbus</i>) w celu uzupełnienia stada tarłowego	Do 20 sztuk	
8	Zarybienie narybkiem lipienia (<i>Thymallus thymallus</i>)	30 000 sztuk	
9	Połowcy tarlaków/selektów lipienia (<i>Thymallus thymallus</i>) w celu stworzenia stada tarłowego	Do 40 sztuk	
10	Zarybienie narybkiem brzany (<i>Barbus barbus</i>)	8 000 sztuk	
11	Zarybienie jesiotrem ostronosym (<i>Acipenser oxyrinchus</i>)	Stadium i ilość sztuk według zaleceń Zespołu do Spraw Zarybiania (organu opiniodawczo-doradczego Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi)	Rzeka Drawa
12	Zarybienie podchowanim narybkiem węgorza europejskiego (<i>Anguilla anguilla</i>)	7 000 sztuk, zgodnie z „Planem zagospodarowania zasobami węgorza w Polsce”	Jezióra – Sitno, Jamno, Płociczno, Ostrowieckie
13	Połowcy regulacyjne ryb karpiowatych wraz z towarzyszącym im przyłowem ryb drapieżnych: 1) karpiowatych (<i>Cyprinidae</i>), 2) węgorza europejskiego (<i>Anguilla anguilla</i>) (przyłów), 3) okonia (<i>Perca fluviatilis</i>) (przyłów), 4) szczupaka (<i>Esox lucius</i>) (przyłów)	W ilości łącznej do: 1) 14 000 kg, 2) 50 kg, 3) 650 kg, 4) 260 kg	Jezióra Ostrowieckie i Sitno
14	1. Ocena stanu ochrony siedlisk. 2. Monitorowanie siedlisk oraz występowania i liczebności gatunków flory, fauny i grzybów	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
15	Pozyskanie ichtiofauny, bezkręgowców wodnych oraz roślin (w tym gatunków chronionych) do kolekcji „Wody DPN”	Według potrzeb	Obwód Ochronny Szuwary

D. Inne, według specyfikacji Parku

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	1. Utrzymanie i naprawa infrastruktury technicznej. 2. Budowa nowej infrastruktury technicznej. 3. Naprawa i konserwacja pomostów.	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

	4. Utrzymanie przejezdności dróg. 5. Usuwanie drzew zagrażających bezpieczeństwu ruchu kołowego i pieszego		
2	Wyeksponowanie miejsc historycznych przez: 1) wykaszanie roślinności, 2) usunięcie pojedynczych drzew i krzewów, 3) konserwację starych drzew	10 obiektów	Oddziały - 16 i, 17f, 52g, 123c, d, f, g, h, i, z, 128j, 292i, 303g, 312g, 318b, d, f, g, j, l, 394a
3	Adaptacja parku podworskiego w Barnimiu do celów edukacyjnych	1 obiekt	Oddziały - 123c, d, f, g, h, i, z,
4	Pielęgnacja sadów przez: 1) wykaszanie roślinności, 2) usunięcie pojedynczych drzew i krzewów, 3) pielenie, 4) odsłanianie starych drzew owocowych	Według potrzeb	Oddziały – 112b, 137Aa,
5	Pozyskanie zrazów drzew owocowych do szczepienia i zabiegów <i>in vitro</i>	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
6	Utrzymanie bazy sprzętu przeciwpożarowego dla celów gaśniczych	2 obiekty	Obwody ochronne Sitno, Pustelnia – leśniczówki
7	Rozbiórka uszkodzonych urządzeń obserwacyjnych	Według potrzeb	Obwody ochronne - Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna
8	Utrzymanie piezometrów w celu wykonywania pomiarów poziomu wód gruntowych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
9	Utrzymanie limnigrafów oraz łat wodowskazowych w celu wykonywania pomiarów poziomu wód powierzchniowych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
10	Utrzymanie i obsługa czujników rejestratorów ruchu na szlakach turystycznych oraz na rzece Drawie	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
11	Utrzymanie miejsc biwakowania, przez: 1) naprawę, konserwację i budowę infrastruktury turystycznej, 2) wykaszanie roślinności, 3) usuwanie drzew lub ich części, 4) sadzenie roślinności	Według potrzeb	Oddziały - 132d, 144p, 327g, 329a
12	Utrzymanie miejsc postoju pojazdów przez: 1) naprawę, konserwację i budowę infrastruktury turystycznej, 2) wykaszanie roślinności, 3) usuwanie drzew lub ich części	Według potrzeb	Oddziały - 15g, 42g, 318g, 355d
13	Utrzymanie miejsca postoju dla kajakarzy przez: 1) naprawę, konserwację i budowę	Według potrzeb	Oddział 142k

	infrastruktury turystycznej, 2) wykaszanie roślinności, 3) usuwanie drzew lub ich części		
14	Utrzymanie miejsca odbioru kajaków przez: 1) naprawę, konserwację i budowę infrastruktury turystycznej, 2) wykaszanie roślinności, 3) usuwanie drzew lub ich części	Według potrzeb	Oddział 146o
15	1. Utrzymanie ścieżek dydaktycznych i szlaków turystycznych. 2. Naprawa, konserwacja i budowa infrastruktury turystycznej. 3. Wykaszanie roślinności. 4. Utrzymanie drożności przez usuwanie drzew lub ich części z obszaru ścieżek i szlaków, z częściowym zagospodarowaniem biomasy	Według potrzeb	Odcinki ścieżek dydaktycznych i szlaków turystycznych w obszarze ochrony czynnej
16	Naprawa, konserwacja i budowa tablic dydaktycznych poza ścieżkami dydaktycznymi i szlakami turystycznymi	Według potrzeb	Obwody ochronne - Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna
17	Utworzenie ptasiej ścieżki przyrodniczej	1 obiekt	Obwody ochronne - Pustelnia, Ostrowiec 284, 306, 321
18	Utworzenie miejsca postoju pojazdów	1 obiekt	Obwód ochronny Knieja - Oddział 312g
19	Częściowe udrażnianie niektórych przeszkód w postaci powalonych drzew na rzece Drawie w głównych miejscach koncentracji ruchu turystycznego i przenoszenia kajaków wzdłuż brzegu (zabieg wykonywany z pozostawieniem rumoszu drzewnego w korycie rzeki)	Według potrzeb	Rzeka Drawa w obszarze Parku
20	Rozpoczęcie przygotowania inwestycji „Centrum edukacji przyrodniczej DPN z zapleczem administracyjnym Parku”	1 obiekt	Obwód Ochronny Knieja

III. Na obszarach objętych ochroną krajobrazową

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja
1	1. Ocena stanu ochrony siedlisk. 2. Monitorowanie stanu siedlisk oraz występowania i liczebności gatunków roślin zwierząt i grzybów	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
2	1. Utrzymanie punktów czerpania wody dla celów przeciwpożarowych. 2. Naprawa i konserwacja pomostów	3 punkty	Obwód Ochronny Knieja

	na punktach czerpania wody. 3. Odnawianie oznakowań dojazdów pożarowych. 4. Utrzymanie przejezdności placów manewrowych, mijanek i dróg pożarowych do punktów czerpania wody		

B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Uprawa roli, łąk i pastwisk zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki rolnej	0,22 ha	Oddział 163a
2	1. Ocena stanu ochrony siedlisk. 2. Monitorowanie stanu siedlisk oraz występowania i liczebności gatunków roślin, zwierząt i grzybów	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

C. Inne według specyfikacji Parku

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Wyekspozowanie miejsc historycznych przez: 1) wykaszanie roślinności zielnej, 2) usunięcie pojedynczych drzew lub krzewów, 3) konserwację starych drzew, 4) wprowadzenie roślin ogrodowych nawiązujących do lokalnej tradycji ogrodniczej w obrębie budynku Stacji Terenowej	1 obiekt	Oddziały – 318h, i, m
2	Adaptacja dawnego budynku mieszkalnego na Centrum Proekologicznego Zarządzania Ruchem Turystycznym wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku	1 obiekt	Oddziały – 110Aa, b
3	Utrzymanie miejsca postoju pojazdów przez: 1) naprawę, konserwację i budowę infrastruktury turystycznej, 2) wykaszanie roślinności, 3) usuwanie drzew lub ich części	Według potrzeb	Oddział 87l
4	Utrzymanie miejsc biwakowania przez: 1) naprawę, konserwację i budowę infrastruktury turystycznej, 2) wykaszanie roślinności, 3) usuwanie drzew lub ich części, 4) sadzenie roślinności	Według potrzeb	Oddziały – 112d, f, 144r, 213g, 393l
5	Utrzymanie i remonty Punktów	Według	Oddziały – 110Ab, 368i

	Informacji Turystycznej	potrzeb	
6	1. Utrzymanie ścieżek dydaktycznych i szlaków turystycznych. 2. Naprawa, konserwacja i budowa infrastruktury turystycznej. 3. Wykaszanie roślinności. 4. Utrzymanie drożności przez usuwanie drzew lub ich części z obszaru ścieżek i szlaków, z częściowym zagospodarowaniem biomasy	Według potrzeb	Ścieżki dydaktyczne i szlaki turystyczne w obszarze ochrony krajobrazowej
7	Prowadzenie prac porządkowych na powierzchni edukacyjnej na ścieżce dydaktycznej „Petrografia terenów nad Drawą” przez odchwaszczanie mechaniczne, pielenie i koszenie	1 obiekt	Oddział 112d
8	Naprawa, konserwacja i budowa tablic dydaktycznych poza ścieżkami dydaktycznymi i szlakami turystycznymi	Według potrzeb	Obwody ochronne – Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna
9	Utrzymanie miejsca postoju dla kajakarzy przez: 1) naprawę, konserwację i budowę infrastruktury turystycznej, 2) wykaszanie roślinności, 3) usuwanie drzew lub ich części	Według potrzeb	Oddział 122a
10	Utrzymanie miejsca odbioru kajaków przez: 1) naprawę, konserwację i budowę infrastruktury turystycznej, 2) wykaszanie roślinności, 3) usuwanie drzew lub ich części	Według potrzeb	Oddział 144y
11	Utworzenie miejsca postoju pojazdów	1 obiekt	Obwód ochronny Knieja – Oddział 144a
12	1. Utrzymanie i naprawa infrastruktury technicznej. 2. Budowa nowej infrastruktury technicznej. 3. Naprawa i konserwacja pomostów. 4. Utrzymanie przejezdności dróg. 5. Usuwanie drzew zagrażających bezpieczeństwu ruchu kołowego i pieszego	Według potrzeb	Obwody ochronne – Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna, Szuwary
13	Utrzymanie terenu przy obiektach Parku – wykaszanie, wycinanie, przycinanie, sadzenie roślinności	Według potrzeb	Obwody ochronne – Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna
14	Rozpoczęcie przygotowania inwestycji „Muzeum Puszczy Drawskiej”	1 obiekt	Oddział 318m
15	Utrzymanie baz sprzętu przeciwpożarowego dla celów gaśniczych	5 obiektów	1. Siedziba Dyrekcji Parku. 2. Obwody ochronne Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna – leśniczówki
16	Utrzymanie i obsługa czujników rejestratorów ruchu na szlakach	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

	turystycznych		
17	Pozyskanie zrazów drzew owocowych do szczepienia i zabiegów in vitro	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

¹⁾ Podział na oddziały oznaczone liczbą i pododdziały oznaczone małą literą podano zgodnie z mapą ewidencyjną Drawieńskiego Parku Narodowego, skala 1:10 000, według stanu na dzień 01.01.2012. Mapa znajduje się w siedzibie Dyrekcji Drawieńskiego Parku Narodowego w miejscowości Drawno.

OPIS SPOSOBÓW CZYNNEJ OCHRONY GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT

I. Sposoby ochrony czynnej gatunków roślin na obszarach ochrony czynnej

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Storczykowate (<i>Orchidaceae</i>)	Wykaszenie łąk storczykowych i usuwanie krzewów z powierzchni cennych pod względem florystycznym	1. Ręczne lub mechaniczne wykaszanie łąk po wydaniu nasion przez storczyki. 2. Usunięcie biomasy stosownie do zaleceń ekspertyz oraz w dostosowaniu do warunków przyrodniczych
2	Lipiennik Loesela (<i>Liparis loeseli</i>)	Ochrona stanowiska przez: 1) usuwanie odrośli olszy czarnej (<i>Alnus glutinosa</i>) na torfowisku, 2) monitoring warunków wodnych	1. Usuwanie odrośli olszy czarnej na torfowisku oraz roślinności zielnej z otoczenia stanowisk lipiennika Loesela (<i>Liparis loeseli</i>). 2. Umożliwienie dopływu wód zasobnych w węglan wapnia. 3. Monitoring stanu populacji oraz siedliska występowania gatunku
3	Włosieniczniki (<i>Batrachium sp.</i>)	Ochrona stanowiska włosieniczników o właściwym stanie ochrony przez: 1) zabezpieczenie przeciwerozyjne, 2) budowę zapór	1. Zabezpieczenie przeciwerozyjne skarpy nasypu drogi. 2. Budowa dwóch bocznych zapór równoległych do rzeki Suchej będącej dopływem rzeki Drawy
4	Gatunki roślin występujące na obszarze Parku	Utrzymanie zbiorów zielnikowych	Zbiór roślin, suszenie, przechowywanie, techniczne zabezpieczanie zbioru zielnikowego Parku
5	Stare odmiany drzew owocowych, parków podworskich i roślin z terenów starych osad	Odtwarzanie różnorodności biologicznej dawnych osad leśnych, parków podworskich i sadów	1. Pozyskiwanie zrazów z drzew owocowych. 2. Wykaszenie sadów i usuwanie nalotów drzew i krzewów. 3. Zabiegi <i>in vitro</i> mające na celu rozmnożenie starych odmian drzew owocowych. 4. Konserwacja starych drzew w alejach. 5. Utworzenie kolekcji roślin ogrodowych nawiązujących do lokalnej tradycji ogrodniczej

II. Sposoby ochrony czynnej gatunków zwierząt na obszarach ochrony czynnej

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	1. Sikory (<i>Paridae</i>). 2. Kowaliki (<i>Sittidae</i>).	1. Uzupelnienie bazy pokarmowej (nasiona	1. Wykładanie karmy dla ptaków.

	3. Pełzacze (<i>Certhidae</i>). 4. Dzięcioły (<i>Picidae</i>). 5. Drozdy (<i>Turdidae</i>). 6. Mucholówki (<i>Muscicapidae</i>). 7. Szpaki (<i>Sturnidae</i>). 8. Dudki (<i>Upupidae</i>). 9. Krukowate (<i>Corvidae</i>)	roślin). 2. Monitoring skuteczności zasiedlenia skrzynek lęgowych w ilości do 4 000 sztuk rocznie	2. Wykonanie inwentaryzacji skrzynek lęgowych pod kątem ich zasiedlenia. 3. Oczyszczanie i naprawy uszkodzonych skrzynek lęgowych i ponowne ich zawieszenie
2	1. Kurowate (<i>Phasianidae</i>). 2. Kuropatwa (<i>Perdix perdix</i>). 3. Przepiórka (<i>Coturnix coturnix</i>)	1. Uzupelnianie bazy pokarmowej (nasiona roślin). 2. Udostępnianie miejsc żerowania na oziminach (grunty rolne Parku)	1. Wykładanie karmy dla ptaków. 2. Kruszenie warstwy lodu na oziminach w okresie zimowym. 3. Wystawianie budek ochronnych
3	Ptaki środowisk wodno-błotnych, kuraki polne i inne drobne zwierzęta	1. Zabezpieczenie drzew z dziuplami i istniejących budek lęgowych przed drapieżnictwem zwierząt lądowych, szczególnie obcego pochodzenia. 2. Ograniczanie liczebności obcych gatunków zwierząt wywierających negatywny wpływ na populacje rodzime. 3. Kontrola presji drapieżników żerujących przy brzegach jezior i rzek	1. Montowanie pod dziuplami i budkami lęgowymi, kołnierzy ochronnych. 2. Prowadzenie monitoringu i inwentaryzacji zwierząt obcego pochodzenia. 3. Wykonywanie odstrzału redukcyjnego jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>). 4. Redukcja osobników napływowych przez zastosowanie pułapek żywołownych - norka amerykańska (<i>Mustela vison</i>) i szop pracz (<i>Procyon lotor</i>). 5. Rozstawianie i kontrola około 80 sztuk tratw pływających do liczenia tropów norki amerykańskiej (<i>Mustela vison</i>)
4	1. Jeleniowate (<i>Cervidae</i>). 2. Dzik (<i>Sus scrofa</i>). 3. Zając (<i>Lepus europaeus</i>)	Poprawa warunków bytowania	1. Wykładanie soli do lizawek. 2. Monitoring populacji
5	Bażantowate (<i>Phasianidae</i>)	Monitoring i inwentaryzacja liczebności lisa (<i>Vulpes vulpes</i>) oraz ewentualna regulacja liczebności jego populacji – według potrzeb	1. Prowadzenie monitoringu i inwentaryzacji liczebności osobników. 2. Wykonywanie odstrzału zwierząt chorych oraz odstrzału redukcyjnego w obszarze ochrony bażantowatych (<i>Phasianidae</i>). 3. Wykładanie szczepionki przeciwko wściekliźnie

6	Nietoperze (<i>Chiroptera</i>)	Realizacja programu ochrony gatunków ukierunkowana na zwiększanie ilości miejsc rozrodczych, zimowisk oraz dziennych schronień	1. Monitoring składu gatunkowego chiropterofauny. 2. Kontrola zasiedlenia skrzynek dla nietoperzy (<i>Chiroptera</i>). 3. Kontrola zasiedlenia miejsc do hibernacji. 4. Utrzymanie miejsc wykorzystywanych do hibernacji przez konserwację schronień oraz zapewnienie właściwych warunków mikroklimatycznych w schronieniach. 5. Oczyszczanie i naprawy skrzynek dla nietoperzy
7	1. Łosoś (<i>Salmo salar</i>). 2. Pstrąg potokowy (<i>Salmo trutta m. fario</i>). 3. Lipień (<i>Thymallus thymallus</i>). 4. Brzana (<i>Barbus barbus</i>). 5. Jesiotr (<i>Acipenser oxyrinchus</i>). 6. Cerna (<i>Vimba vimba</i>). 7. Węgorz europejski (<i>Anguilla anguilla</i>)	1. Odłowy kontrolne. 2. Zarybienia. 3. Pozyskanie tarlaków i selektów	Połowy przy użyciu rybackich narzędzi połowu i zarybienia
8	Pliszka górska (<i>Motacilla cinerea</i>)	Monitoring stanu populacji i skuteczności zasiedlenia skrzynek lęgowych	Montaż i utrzymanie 20 sztuk skrzynek lęgowych rozwieszonych pod mostami, ewentualnie na bocznych ścianach budowli i murów bezpośrednio przy rzekach – Drawie, Płocicznej, Cieszynce, Runicy na wysokości co najmniej 1 m nad wodą
9	Pozostałe gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową	Monitoring stanu populacji, w tym obrączkowanie wybranych gatunków ptaków	Zgodnie z zalecanymi metodami badań monitoringowych

Załącznik nr 4

WSKAZANIE OBSZARÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ ŚCISŁĄ, CZYNNĄ I KRAJOBRAZOWĄ

Lp.	Rodzaj ochrony	Lokalizacja ¹⁾	Powierzchnia (ha) ²⁾
1	Ochrona ścisła	Oddziały – 1a, f-i, 2a, i-k, 3a, 4a, c-h, 5a, c, g, 6a-f, i, 7a-c, 29a-f, 49b-c, g-h, 62n-p, 67c, h, 68a-i, 69a, 71b-c, g-i, 72a, h-k, 74d, 75a-d, 76a-d, 77a-i, 78b, 84a-f, h, k, 85a, 122b-c, 123m, t, w, 124a, c-d, 127h, j-l, 128a, d, h-i, 129c-d, 130a-b, f, 131d, g, 132a-b, f, l, 133c-d, 134a, g, i, 135c-d, 136a-c, f-g, 137f-h, j, 138a, c-d, 141a-d, j-k, 142d, f-j, m, o-s, 143a-f, h, j-k, 144d-g, k-m, 145g-h, 146a-b, d, g-h, j, l, 147a-b, d, 148a-c, 149a-b, 182k-m, 183g-j, 185l-m, 191a, c-d, 192a, 201j-l, 202i, 203f-g, k-l, 204a-b, 213a-b, f, i, j, 214a-f, 215a-b, d-h, 216a-c, 227a, g-i, 233a-c, f-h, 234k, 242h, l, 243a-g, 244a, 245a-b, 246a-c, 247a-b, 256a-g, j, 257k, 259a-j, 260a-b, f-h, j-n, 261j-l, 268d, g-i, k, 269a, d-h, j, 273g, 274j, 279a, 280a-d, 283a-c, 284f, 291b-d, g, i, k-n, p, 292a-b, g-h, k-l, 294a-c, 295a-b, 298b-c, 299a-b, 300a-c, 301a-b, d, f, 304h, j, 312t, 313c-g, l-r, w-z, bx, 315d, i, 316a-f, 319c, h-i, k-m, 325h, l-m, 326d-h, j-k, 327a-f, 328a-d, i, 329b-g, 330a-b, 334f, j, 335c, f-g, 336i, 337j, 338a-b, d-f, 344c-d, k, 345a-f, 349c, 350b-d, 351a, f-g, 352b, f-g, 353a-b, g-m, 354c-d, 359i, o, 360a-c, f-i, 365a-c, 366a, d-g, 369b-c, j, l, 370a, 374c-d, 375a, 376f, 382d, 383a, c-f, 384a, c, g, i, l-m, 391b-f, i-k, 392j, 401b, f, 402a, d, h, 412, 413, 417, 419, 422j, 423b-c, 425b-f, 432a-d	1391,62
2	Ochrona czynna	Oddziały – 1b-d, 2b-h, 3b-g, 4b, 4i-p, 5b, d-f, h-k, 6g-h, 8-28, 29g-j, 30-48, 49a, d-f, i-m, 50-61, 62a-m, 63-66, 67a-b, d-g, 69b-p, 70a-h, 71a, d-f, 72b-g, 73, 74a-c, f-i, 78a, c-m, 79-83, 84g, i-j, l-m, 85b-f, 86, 87a-d, g, j-k, 88-110, 110Ak, m-y, 111, 112a-c, 113-121, 122d-f, 123a-l, n-s, x-z, 124b, f, 125-126, 127a-g, i, 128b-c, f-g, j-k, 129a-b, f-m, 130c-d, g-i, 131a-c, f, h-i, 132c-d, g-k, 133a-b, 134b-f, h, j, 135a-b, f-g, 136d, 137a-d, i, 137Aa-i, 138b, f, 139-140, 141f-i, 141Aa-b, 142a-c, k-l, n, t, 142Aa-c, 143g, i, 144b-c, h-j, n-p, 145a-f, i-j, 146c, f, i, k, m-r, 147c, f-j, 148d-o, 149c-r, 150-162, 163b-n, 164-176, 177-181, 182a-j, 183a-f, 184, 185a-k, 186-190, 191b, f-g, 192b-g, 193-200, 201a-i, 202a-h, j, 203a-d, h-j, 205-212, 213c-d, h, k, 215c, 217-218, 219a-l, n, 220-226, 227b-f, 228-232, 233d, 234a-j, 235-241, 242a-f, i-k, m, 244b-c, 247c, 248-255, 256h-i, 257a-j, 258, 260c-d, i, 261a-i, 262-267, 268a-c, f, j, 269b-c, i, 270-272, 273a-f, 274a-i, k-l, 275-278, 279b-d, 280f, 281-282, 283d-g, 284a-d, 285-290, 291a, f, h, j, o, 292c-f, i-j, 293, 294d-h, 295c-l, 296-297, 298a, d-h,	9609,27

		299c-g, 301c, 302-303, 304a-g, i, k, 305-310, 311a-b, d-h, 312a-s, w, 313a, b, h-k, s-t, 314, 315a-c, f-h, 316g, 317, 318a-g, j-l, n-s, 319a-b, d-g, j, 320-324, 325a-g, i-k, 326a-c, i, l, 327g, 328f-h, 329a, 331-333, 334a-d, g-i, k-l, 335a-b, d, 336a-h, j-k, 337a-i, 338c, 339-343, 344a-b, f-j, 346-348, 349a-b, d-f, 350a, f-l, 351b-d, h-l, 352a,c-d, 353c-f, 354a-b, f-i, 355-358, 359a-h, j-n, p, 360d, 361-364, 366b-c, 367, 368a-h, 369a, d-i, k, m, 370b-k, 371-373, 374a-b, f, 375b-h, 376a-d, 377-381, 382a-c, f, 383b, g, 384b, d-f, h, j-k, n-p, 385a-n, p-s, 386-390, 391a, g-h, 392a-i, k-n, 393a-k, m-w, 394-400, 401a, c-d, g-k, 402b-c, f-g, i-n, 403, 404a-m, 405-411, 414-416, 418, 420-421, 422a-i, 423a, 424, 425a, 426, 427-431, 433-441 oraz fragment rzeki Płociczna stanowiący działki ewidencyjne 245, 234/1 i 444 w obrębie ewidencyjnym Przesieki	
3	Ochrona krajobrazowa	Oddziały – 87f, h-i, l, 112d-f, 122a, 144a, r-t, w-z, 163a, 213g, 219m, 219o, 242g, 311c, 313ax, 318h-i, m, 368i, 385o, 393l, 404n, 110Aa-j, l oraz znajdujące się w granicach Parku grunty niebędące w użytkowaniu wieczystym Parku, bez fragmentu rzeki Płociczna stanowiącego działki ewidencyjne 245, 234/1 i 444 w obrębie ewidencyjnym Przesieki	534,77
Razem			11 535,66

¹⁾ Podział na oddziały oznaczone liczbą i pododdziały oznaczone małą literą podano zgodnie z mapą ewidencyjną Drawieńskiego Parku Narodowego, skala 1:10 000, według stanu na dzień 01.01.2012. Mapa znajduje się w siedzibie Dyrekcji Drawieńskiego Parku Narodowego w miejscowości Drawno.

²⁾ Stan według ewidencji gruntów na 31.12.2011 r.

Załącznik nr 5

**USTALENIE MIEJSC UDOSTĘPNIANYCH DLA CELÓW NAUKOWYCH,
EDUKACYJNYCH, TURYSTYCZNYCH, REKREACYJNYCH I AMATORSKIEGO POŁOWU
RYB, Z PODANIEM MAKSYMALNEJ LICZBY OSÓB MOGĄCYCH PRZEBYWAĆ
JEDNOCZEŚNIE W TYCH MIEJSCACH**

I. Miejsca udostępniane dla celów naukowych

Miejsce udostępniane	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
Cały obszar Parku	Bez ograniczeń

II. Miejsca udostępniane dla celów edukacyjnych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących jednocześnie przebywać w danym miejscu
1	Ważne punkty widokowe przy szlakach turystycznych, obwody ochronne – Sitno, Pustelnia, Knieja, Dębina, Ostrowiec, Kamienna	Po 60
2	Sala edukacyjna w budynku dyrekcji Parku, oddział 110Ah	30
3	Sala edukacyjna w budynku Stacji Terenowej w Ostrowitem, oddział 318m	50
4	Budynek Przystani Drawnik, oddział 112f	60
5	Park podworski w Barnimiu, oddziały - 123c, d, f, g, h, i, z,	60
6	Sad starych odmian drzew owocowych, oddział 112b	60
7	Stary sad w Konotopiu, oddział 137Aa	60
8	Dawne cmentarze – Ostrowite, Springe, oddziały – 303g, 312g,	Po 60

III. Miejsca udostępniane dla celów turystycznych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących jednocześnie przebywać w danym miejscu
1	Miejsce biwakowania „Drawnik”, oddział 112d	50
2	Miejsce biwakowania „Barnimie”, oddział 132d	60
3	Miejsce biwakowania „Bogdanka”, oddział 144r, p	200
4	Miejsce biwakowania „Sitnica”, oddział 213g	80
5	Miejsce biwakowania „Pstrąg”, oddziały – 327g, 329a	200
6	Miejsce biwakowania „Kamienna”, oddział 393l	60
7	Miejsce postoju pojazdów „Jezioro Sitno”, oddział 15g	Bez ograniczeń
8	Miejsce postoju pojazdów „Drewniany Kamień”, oddział 42g	Bez ograniczeń

9	Miejsce postoju pojazdów „Ostrowiec”, oddział 318g	Bez ograniczeń
10	Miejsce postoju pojazdów „Jezioro Ostrowieckie”, oddział 355d	Bez ograniczeń
11	Miejsce postoju pojazdów „Rogoźnica”, oddział 87l	Bez ograniczeń
12	Miejsce postoju pojazdów „Pustelnia”, oddział 84a	Bez ograniczeń
13	Ekosystem rzeki Drawy w obszarze Parku – uprawianie turystyki wodnej, przy użyciu sprzętu pływającego o napędzie wiosłowym, oddziały – 427, 428, 429a-o, 430, 431	700
14	Ekosystem rzeki Korytnicy w granicach Parku – uprawianie turystyki wodnej, przy użyciu sprzętu pływającego o napędzie wiosłowym, oddział 429p	Bez ograniczeń
15	Punkt Informacji Turystycznej Przystań Wodna w Drawnie	
16	Punkt Informacyjny w Głusku	
17	Miejsca odbioru kajaków „Most Zatom”, „Most niskowodny”, „Korytnica”, oddziały – 144y, 146o, 369j	
18	Miejsce postoju dla kajakarzy „Kładka Konotop”, oddział 142k	70
19	Miejsce postoju dla kajakarzy „Most Barnimie”, oddział 122a	1. 70. 2. Uroczystości kościelne oraz imprezy promocyjne i edukacyjne Parku – bez ograniczeń
20	Budynek Przystani Drawnik, oddział 112f	60

IV. Miejsca udostępniane dla celów rekreacyjnych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących jednocześnie przebywać w danym miejscu
1	Plaża nad jeziorem Ostrowieckim, oddział 355b	Bez ograniczeń
2	Budynek Przystani Drawnik, oddział 112f	60

V. Miejsca udostępniane dla celów amatorskiego połowu ryb

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących jednocześnie przebywać w danym miejscu
1	Pomosty przy jeziorze Sitno, oddziały - 14, 15	20
2	Pomosty przy jeziorze Ostrowieckim, oddziały – 93, 100, 108, 306, 321, 340, 355	50
3	Rzeka Drawa, oddziały – 427, 428, 429a-o, 430	20

¹⁾ Podział na oddziały oznaczone liczbą i pododdziały oznaczone małą literą podano zgodnie z mapą ewidencyjną Drawieńskiego Parku Narodowego, skala 1:10 000, według stanu na dzień 01.01.2012. Mapa znajduje się w siedzibie Dyrekcji Drawieńskiego Parku Narodowego w miejscowości Drawno.